

Literatura:

- Analýza sociálně vyloučených romských lokalit a komunit v České republice a absorpční kapacity subjektů působících v této oblasti. Praha: MPSV ČR, Gabal AC s.r.o., 2006.
- Barnes, M., Heady, C., Middleton, S., et al. (2002): *Poverty and Social Exclusion in Europe*. London: Edward Elgar Publications, 328 pp.
- Berghman, J. (1997): Social Exclusion in Europe: Policy Context and Analytical Framework, pp. 10-28. - In: *Beyond the Threshold: The Measurement and Analysis of Social Exclusion*, ed. by G. Room. Bristol: The Policy Press University Bristol.
- Brož, M. a kol. (2007): *Kdo drží černého Petra?*: Sociální vyloučení v Liberci, Plzni a Ústí nad Labem, Člověk v tísni - společnost při České televizi, o.p.s., 96 s.
- Hůle, D. (2008): Modely kriminality v kontextu sociálního vyloučení. *Demografie*, dostupné on-line z <www.demografie.info/?cz_detail_clanku&artID=573>.
- Herrmann, P. (2007): *Evropská unie a její politiky sociálního začleňování*. Sborník 6. oborové konference nestátních neziskových organizací působících v sociální a sociálně zdravotní oblasti: Mainstreaming sociálního začleňování - efektivní změna ve vládních politikách, strategickém plánování a přístupu k veřejnosti, s. 16-20.
- Jalůvka, R., Wartuschová, T. (2007): *Spokojenost občanů s prací Policie ČR: výsledky za Jihočeský kraj*. Praha: Ipsos Tambor pro Policejní prezidium ČR.
- Jára, M. a kol. (2006): *Sociální diskriminace pod lupou*. Otevřená společnost, o.p.s., s. 39.
- Mareš, P. (2000): Chudoba, marginalizace, sociální vyloučení, *Sociologický časopis*. Vol. 36, No. 3, s. 285 - 297.
- Mokáňová, M., Hrazdíra, T., Gajdoš, O. (2007): *Moderní chudoba: Sociální exkluze v rámci EU*, případová studie, Národohospodářská fakulta VŠE v Praze, 19 s.
- Ouředník, M. (2007): *Segregace sociálně slabých. Projekt „Segregace v České republice: stav a vývoj, příčiny a důsledky, prevence a náprava“* (WA-014-05-Z01), Praha: MMR ČR. Dostupné z: <http://denik.obce.cz/go/clanek.asp?id=6281255>
- Kajanová, A. (2009): *Sociální determinanty zdraví vybraných romských komunit*. České Budějovice: ZSF JU.
- Kajanová, A. (2010): Strategie „tady a teď“ u zástupců romské menšiny žijící v sociálně vyloučených lokalitách. In *Situation of Roma Minority in Czech, Hungary, Poland and Slovakia*. Wrocław: Prom, 533 p. ISBN 978-83-928354-6-2.
- Kotýnková, M. (2000): *Rozsah a průběh sociálního vyloučení v české společnosti*. Sborník prací Fakulty sociálních studií Brněnské univerzity, Sociální studia 5, s. 93 - 103.
- Nesvadbová, L., Šandera, J. a Haberlová, V. (2009): *Sastipen. Romská populace a zdraví. Národní zpráva*, Praha, Kancelář rady vlády ČR pro záležitosti romské komunity, 86 s.
- Pávková, J. a kol. (2002): *Pedagogika volného času*. 3. vyd. Praha: Portál, 231 s. ISBN 80-7178-711-6.
- Pierson, J., Ross, L. (2002): Tackling Social Exclusion. *Child&Family Social Work*, Vol. 7, No. 4, pp. 236 - 327.
- Podzimek, K. *Zpráva o terénní práci na sídlišti Máj*. České Budějovice: Jihočeský streetwork, 2008.
- Řičan, (2008): *S Romy žít budeme - jde o to jak*. Praha: Portál, 143 s. ISBN 80-7178-250-5.
- Silver, H. (1994): Social exclusion and social solidarity: Three paradigms. *International Labour Review*, Vol. 133, pp. 533 - 534.
- Strubelt, W., Gorzelak, G. (2008): *City and Region*. Opladen: Budrich UniPress, 2008. ISBN 978-3-940755-07-0.
- Sýkora, L., Temelová, J., (eds.) (2005): *Prevence prostorové segregace*. Univerzita Karlova v Praze, Přírodovědecká fakulta, katedra sociální geografie a regionálního rozvoje. Ministerstvo pro místní rozvoj. DVD.
- Temelová, J., Sýkora, L. (2007): *Podmínky, příčiny, mechanismy a důsledky segregace*. Výzkumná zpráva k projektu Segregace pro MMR ČR.
- Toušek, L. (2007): *Sociální vyloučení a prostorová segregace*. Přehledová studie, 19 s., dostupné on-line: <www.antropologie.org/publikace/44-prehledove-studie/143-socialni-vyloueni-a-prostorova-segregace>.
- Wilkinson, R., Marmot, M. (2005): *Sociální determinanty zdraví - fakta a souvislosti*. Kostelec nad Černými lesy: Institut zdravotní politiky a ekonomiky, 52 s. ISBN 80-86625-46-X.

Zdroje dat:

Koncept Strategického plánu města České Budějovice 2007–2013. České Budějovice: MM České Budějovice, 2008.

Zpráva o činnosti Městské policie České Budějovice. České Budějovice: MP ČB, 2008.

Lucie Kozlová působí na Zdravotně sociální fakultě JČU.

Renata Klufová působí na Ekonomické fakultě JČU.

Zajímavosti ze zahraničního tisku**Může si Evropa dovolit zdravotní a dlouhodobou péči pro své staré obyvatele?**

Podle Xenie Scheil-Adlung, koorganizátorky zdravotní politiky ILO, lze předpokládat, že určitý podíl starších občanů bude kvůli svému špatnému zdravotnímu stavu nebo postižení potřebovat zdravotní a dlouhodobou péči. Výdaje na veřejnou zdravotní péči představují po výdajích na důchodové zabezpečení druhou největší položku HDP (v evropských zemích se pohybují od 5,5 % do 8,5 % HDP). Podle prognóz by se v EU měly výdaje na veřejné zdravotnictví zvýšit z 6,4 % HDP v roce 2007 na 8,6 v roce 2060, výdaje na dlouhodobou péči by se mohly v období 2007–2050 více zdvojnásobit.

Podle nejnovější studie ILO „Can the European elderly afford the financial burden of health and long-term care?“ jsou výdaje na dlouhodobou péči vyšší pro chudé než pro bohaté. Ženy a osaměle žijící osoby jsou nejvíce ohroženy tím, že za tuto péči budou muset platit z vlastních zdrojů. Evropské systémy sociální ochrany často vykazují vážené nedostatky, zvláště pokud jde o pokrytí dlouhodobé péče, a v některých zemích neposkytují odpovídající ochranu pro staré občany. Na zdravotní péči si musí platit až 95 % staré populace a 5 % si musí hradit také výdaje na dlouhodobou péči.

Takovéto výdaje vážně ohrožují finanční udržitelnost jejich domácností a mohou se stát příčinou jejich zchudnutí. Pokud náklady na péči přesahují celkové příjmy těchto starých osob, v některých případech vedou

až k jejich zruinování, čímž jsou opět více ohroženy ženy a osaměle žijící osoby.

Vedle finanční udržitelnosti je dalším problémem dostupnost těchto služeb. V řadě zemí chybí pro poskytování služeb starším osobám dostatek vyškolených pracovníků. K zmírnění jejich nedostatku v zdravotních službách a dlouhodobé péči by mělo přispět zlepšení pracovních podmínek v tomto sektoru.

Vzhledem k demografickému vývoji se zmíněné problémy budou jen prohlubovat, proto by mělo být pokrytí odpovídajícími systémy zabezpečení univerzální a tyto systémy by měly být účinnější a efektivnější. Zejména pro systémy dlouhodobé péče by mělo být k dispozici více prostředků s cílem zvýšit rozsah poskytovaných služeb, zajistit jejich finanční dostupnost, dosažitelnost a poskytování a zvýšit kvalitu služeb tak, aby adekvátně odpovídaly na potřeby starých lidí.

Osoby poskytující neformální péči v rodinách by měly být pokryty systémem sociálního zabezpečení a měly by za poskytované služby dostávat finanční kompenzaci. Vedle rodinných příslušníků se v řadě zemí na neformální domácí péči o potřebné z velké části podílí i zahraniční pracovníci.

K odstranění nerovnosti v přístupu ke zdravotním službám a dlouhodobé péči pro staré občany by měl přispět koncept integrované politiky v rámci širšího systému sociální ochrany, čímž by se využil synergický efekt propojení různých systémů, tj. důchodového systému, sociální pomoci, zdravotních služeb a dlouhodobé péče. Tak by se mohlo podařit odstranit stávající nerovnosti.

Dostat odpovídající zdravotní a dlouhodobou péči v případě potřeby je považováno za základní lidské právo.

Zdroj: ILO